

ЧАСОПИСЬ
для
русских родин.
Виходить щодня
крім днів по
неділях і святах.

БУЖОВИНА

Редакция і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата
10 зр.

Буковинські відносини.

Економічне і соціальне положення краю.

II.

В промові ректора Рошмана, котру ми подали вчора, згадує ся між иньшим про значне обдвожене великих поєїлостей. Сей уступ був дуже на руку п. Вольчиньському і він его зараз ухопив ся. Забрав слово, щоби підперти внесенне Рошмана, і притім ще раз взяв в оборону більшу поєїлість. На ту поєїлість, каже, хотіли наложити більший податок на школи (глядіть числа 36 і 37 *Буковини*), тимчасом єї треба боронити перед всякими новими тягарями. "То мене, каже, дуже дивувало і я ту думку виявив тоді ще, що то правдивий соціал-демократичний спосіб, ставити преріжні проекти, котрі незвичайно тяжко відбивають ся на господарськ. положеню, щоби тільки помогти одній-однісенькій категорії людей, н. пр. урядникам"... "Одним словом, мене то дуже вразило, що як раз правительство висказує такі думки, і тому я ему спротивив ся."

Ся замітка п. Вольчиньського була вимірена против гр. Гоеса, котрий, як звісно, боронив учителів; — от він і відповів Вольчиньському і волоским дідичам так, що ті не мали вже що сказати.

Наука гр. Гоеса для волоских дідичів.

П. професор Вольчиньский — сказав гр. Гоес — нагадав ту ще нараду над шкільництвом і замітив, що то соціал-демократичний спосіб заводити правительство, аби оподаткувати більшу поєїлість. Я вважаю своїм обовязком відповісти на се кількома словами.

При нараді над шкільництвом звернув я увагу вис. сойму, що вже крайна пора підвишити платню учителям. Коли я таке казав, то з пересвідчення, що вже без більших тягарів притім обійти ся годі та що найлекше ще було

невеличке підвишене додатку на школи. На то мені відповіли, що податники дуже терплять від краєвих і шкільних додатків: не лиш мусять платити державний податок, але ще й додатки, котрі доходять до 200% — отже годі дальше обтяжувати населеня.

Се правда, що додатки дійшли майже до 200%, але се правда лиш по часті. Тих 200% платять лиш ті, що суть членами громад. Се доказана річ, що іменно 100% тих додатків, то додатки громадські. В тих додатках велика поєїлість не бере ніякої участі (*Голоси*: Се правда!) — се одно. А друге: іде о ту п'ятину, яку дають великі поєїлости на школи. Не досить: що великі поєїлости не дають нічого на громадські додатки, а ще й на цілі шкільні дають лиш п'ятину.

Я кажу, що підвишене додатків можливе, а ви кажете, що податники занадто обтяжені і підвишене не можливе. Коли-ж ви, панове, признаєте, що на шкільництво жертви потрібні, а самі тих жертв не хочете прийняти на себе, то тим чином обстаєте за дотеперішнім нерівномірним розкладом додатків і не даєте спрможности підвишити їх. Коли-ж виступ против нерівномірного розкладу тих додатків, против привілеїв, що не мають історичного оправданя, а підчинене класових інтересів інтересам загалу ви називаєте соціал-демократичним змаганем, то я зовсім явно признаю ся до соціал-демократичних принципів. (Браво! і веселість!)

Але тоді, думаю, буду мати по своїй стороні і всіх тих, котрим іде о поступ краю і тих, котрі пересвідчені, що нині задачію великих поєїлостей є, не держати ся старих привілеїв і нові привілеї здобувати, лише своєю матеріальною і духовою спроможністю радо відступати для загалу та давати таким чином добрий приклад населеню. В такий спосіб більші поєїлости будуть мати привілеї, далеко користнійший і тривкийший, ніж всі дотеперішні, бо оснований на законі, будуть мати моральний вплив на край і провід. Хоч на такий мій погляд п. Вольчинь-

ский не згодить ся, противно назве его соціал-демократичним, та проте я свого пересвідчення не дам собі відобрати. (Живі оплески).

Відправа президента краю волоским дідичам зробила велике вражінє. Сумна то справді річ, що волоскі дідичі ще гірші, як польскі в Галичині. Польскі тому кілька літ дуже кривили ся, коли гр. Ст. Бадені поставив внесенне на підвишене додатків дідичів на школи, але таки се внесенне перейшло. За те волоским заюфанцям на школі не залежить. Чудна річ, що волоске населеня ще таке темне і касті панів дає провід народу в руки.

Те все діяло ся на засіданю сойму 3-го марця.

В суботу 6-го марця, як ми вже писали, була в буковинськ. соймі нарада над **зміною ординації виборчої**. П. Рот поставив внесенне о утворенне нової загальної курії виборчої до сойму і заведене в тій і п'ятій курії до ради державної безпосередних тайних виборів. Сойм відкинув се внесенне (причинили ся до того Волян і Тиминьский!), а натомісць поручив виділові краєвому виробити проект помноженя числа поєїлів соймових, однак в границях дотеперішних курий (1. більших поєїлостей, 2. міст і палат торговельних разом і 3. сільських).

Про внесенне д-ра Рота в тій справі ми писали вже в 36-ім числі *Буковини*. Дня 6. с. м. в соймі п. Рот мотивував своє внесенне. Мотивоване було менше-більше таке саме, як ми вже зазначили в 36-ім числі; тому й не повтаряємо его. В тій справі промавляв також і др. Стопки й за внесеннем д-ра Рота. Він сказав: Я підписав внесенне п. Рота і буду за ним голосувати. Не потребує багато слів трагити на доказ того, що се внесенне можна би і треба би прийняти, бо оно відповідає зовсім вимогам теперішних часів. Особливо важна одна точка в проектованій зміні, а то безпосередні і тайні вибори. Ся точка важна особливо для громад сільських, котрі заступаю; тимчасом заносить ся на зміну

11

ЗАЛІССЕ.

Повість

ОСИПА МАКОВЕЯ.

(Дальше).

— Справді, дурноватий Антошко буде найліпший дохтор до шпиталю! — загули всі. — Який шпиталь, такий дохтор!

Славко усміхав ся, а війтів Івась на приказ батька привів будучого дохтора з коршинами, де він звичайно пробував. Цілій раді незвичайно подобало ся, що вигадали для Антошка імя „дохтор.“ Був то, сказати-б, громадський волоцюга, за здоровий, щоби мав надію жити з милостині, а за лінвий, щоби взяти ся поважно до роботи. Був якийсь час громадским пастухом, відтак водоносом жидівским, зарібником і — поєїлостем для цілої громади, особливо коли запив ся. І такому то чоловікови припала тепер честь бути „дохтором.“ В одній сорочці і штанях, без шапки, станув він перед світлою радою громадскою і справді дурновато усміхав ся.

— Ну, Антошко, ми обібрали тебе за нашого дохтора — зачав кум Андрій.

Антошкови була то новина не аби-яка і він недовірливо спитав: — За дохтора?

— А-я! або що? не хочеш бути? Як не хочеш, то ми Криворукого возьмемо. Яке їхало, таке здибало!

Старшина громадска засьміяла ся.

— Нуби то, як то за дохтора ви мене обібрали? — питав ся Антошко, не зважаючи на сьміх.

Кум Андрій встав і, не промовивши ні слова, завів Антошка до „яптики,“ казав ему понюхати кислоту карболеву і пояснив, що то хорим має давати пити. Як з мови его було видко, він не вірив в то, що справді так треба уживати сего „ліку,“ але зарозом не дуже вірив і Славкови, коли той пояснив, що то треба веяку нечистоту зливати тим „квасом.“

Антошко понюхав кислоту і сплюнув. Хоч дурноватим его звали, але він знав собі ціну і не думав сповняти за дармо докторські функції.

— Я вже знаю — казав він — що то „холерників“ я маю доглядати. Я чув у Мошка, що слабість від нас не далеко, тай не мислю за дармо робити в шпиталю.

— Але-ж, Антосю, — відповів кум

Андрій — ми тобі заплатимо тай того квасу дамо, можеш его пити до-схочу.

— То ви его пийте самі — образив ся волоцюга — а мені як не буде фляшка горівки що дня, то я і дохтором не хочу бути. Я вже знаю, що то холера! Тому двацять літ...

— Ну-ну! — перебив війт ему — вже ми тобі кривди не зробимо. Дамо тобі на місяць два риньскі і що дня фляшку горівки. Згода?

— Най і так буде, що з вами робити? — сказав Антошко таким тоном, як би робив ласку цілій громаді — і хто знає, чи справді не була се ласка з его стороны.

— А ти холери не боїш ся? — спитав Славко Антошка.

— Я?! Або то холера не така сама слабість як кожда иньша? Троха більше людей забирає; але людей і так за багато на сьвіті.

— Правду кажеш! — потвердив сам війт. — Тепер ти, наш пан дохтор, возьми собі яптику з шопи до свого шпиталю, най мені ту не смердить! А то мені вже голова запоморочила ся від тої яптики. Десь люди вигадують таке вонюче! Тьфу! То від того самого ліку можна слабість ді-

таку, котра може покривдити громади. Адміністративна комісія для міст, котрі вже вибирають безпосередно, хоче завести ще й тайне голосоване, а для громад ні. Я би дуже просив, розтягнути сю постанову і на сільські громади. Що-до безпосередніх виборів, то вже й нині безпосередно вибирають передміщани з Роша, Каличанки і Клокучки, так само в Радівцях і Сереті — і ліха з того нема. Чим же-ж ті передміщани ліпші і мудріші від садагурекх, вижницьких, кімпольоніських і п.? Ми і в Чернівцях маємо ще досить неписьменних, особливо на передмістях — чому-ж вони мають більші права, як селяни? За-для чистого припадку, що вони мешкають на передмістях Чернівців, Сучави, Радівців і Серету? Коли так, то се зовсім несправедливо.

Відтак доказував др. Стоцький, яку неволю мають громади з посередним голосованем, з праввиборами. О тім пересвідчили ся і в Чернівцях при праввиборах до п'ятої курії. Праввиборцями трудно з'ясувати собі з 20 імен і диктувати їх комісареві, а комісареві знов трудно записувати при кожнім праввиборці з 20 імен. Безпосередні вибори потрібні не лиш для більших посілости, але і для менших. Що-до тайного голосованя, то очевидна кривда діє ся селянам, що на своїх посілах до союму не голосують тайно, так як на посілах до ради державної. Неписьменність тут ні при чім. При теперішніх виборах до ради державної на Буковині виказало ся, що мимо неписьменности великої маси людей вибори пішли гладко. Але більшости соймовій іде очевидно о то, щоб виборці не мали свободи і були дальше залежні. Коли у вас такий намір, то скажіть лиш то отверто, що вам іде о залежність виборців. Коли жадає ся більшої свободи для великих посілости і міст, то о скільки більше потрібно би її для сільських громад! Висна освіта і без того дає більшу свободу і незалежність під кожним взглядом, а тут людям, звязаним уже й так малою освітою, має ся задержати і на будуче їх неволю і залежність при виборах!

В тім дусі промавляв ще й п. Тітінгер, але, як сказано, надармо. Волоські бояри і їх русні прихвостні таку важну справу вбили. Руский нарід того їм не забуде!

Теперішні руско-польські відносини

в Галичині характеризує *Руслак* в дуже досадний спосіб. У вчерашнім числі сеї газети чита-

статю. А ви, панове радні, накажіть своїм сусідкам, най сир а потім огірки ховають, бо ще готова приїхати комісія і все зілле тим квасом.

— Тьфу! — сплюнув і вийтів брат Андрій — ще чого не бувало!... А якже потім сир та огірки з тим квасом їсти? Я не знаю, що ті пани вигадують, все аби християнинови на перекир!...

— Або єгомосьць не казали так само в церкві, ще заким погоріла? — відізвав ся один з радних. — „Робіть, каже, порядки, не їжте того а сего, не пийте води“ — так як би то могло ветерегти чоловіка від смерти. Ви, паничу, — обернув ся він до Славка — не гнівайте ся... але кому на вік, тому й на лік — а як вмирати, то вмирати. Так Бог дав!

— А чому Мошко не прийшов на раду? — спитав ще пан писар.

— А де-ж би жид радив над холерою! — засьміяв ся Андрій Костишин і всі за ним також. — Жидови іно згадай холеру, то він відвертає ся.

Славко став їм поясняти, що небезпечність велика, холера недалеко і порядки робити треба. Радні не перечили Славкови, але можна було присягнути, що думали инакше.

Коли Славко відходив, они сьміяли ся

емо наріканя на страшну несовітність дописувателів польських газет, котрі без найменшого почутя справедливости і чести кидають ся на Русинів за те, що ті сповняють свій обовязок горожанський і беруть участь в акції виборчій. Дописи тих польських дописувателів повні клевет і ненависти до Русинів. На то *Руслак* каже:

„Що у всіх тих дописах до поодиноких дневників праси польської видна систематичність і явна тенденція оклеветувати загал Русинів, се не підлягає сумніву. Се найновіший спорт кореспондентів провінціоняльских, а несовітність панів редакторів праси польської, що містять такі неперевірені дописи. Тількиж сей спорт готов звернути ся як-раз не тільки в некористь самих авторів клевет, але — що важнійше — може дуже некорисно вплинути на неполаднані доси взаємини національні в краю нашім. З краю доходить нас вісти невідрадні. Коли акція виборча що-йно починала ся, а коли в *Gazet-і Narodow-ій* появили ся статі на тему: „Ані сойм галицький, ані комітет центральний польський не заключали ніколи ніякої угоди з Русинами та що комітет сей має вольну руку в акції виборчій“, вже тоді указали ми на небезпечність такого пониманя справи виборчої і радили по щирости до відвороту. Коли-ж неначе у відповідь на ті наші слова перестороги, вичитали ми в „*Reichswehr*“ статю з підозрінем о нахиз духовенства руского до схизми і Росії — положене погіршило ся ще більше. Підозріня ті діймили дуже болучо князів нашої церкви яко зверхну власть руского духовенства, і ми знов указали на конечність, щоби правительство краеве обняло ролю роз'ємника в тій тяжкій ситуації, бо розлад, який би вийшов по виборах, наколи би ті вибори мали випасти в дусі неоправданих аспірацій деяких кругів посольских, був би за великий і за сильний, як щоби можна важити ся приложити руку до злагодження суперечностей, що замість маліги, через таку роботу усиляють ся. Менерам, що ведуть нині акцію виборчу на Русі із сторони польської, чейже буде звісно, що „Католицкий руско-народний Союз“, передвиджуючи, на що заносить ся, усунув ся заздалегідь від всякої акції виборчої. Нині иньша думка набирає чим раз більше плоти і стала вдомашнати ся вже там, де може найменше сего сподівали ся. Русини-народовці стояли все на основі мирної та реальної роботи в користь свого народу. Они стояли і на основі доброго і чесного порозуміння і згоди з польською народністю в краю та на основі пошанованя інтересів держави, котра — дякуючи великодушности нашого

зі свого дохтора і зі всіх рад против холери. Їх вибір хати на шпиталь і прислуги — то були немов кпини не то з холери, але зі всякої недуги на сьвітї і смерти. Славко, що начитав ся тільки вістий в часописях про холеру і уявляв собі її грізною марою, найстрашнійшою з усіх, які вдумала людска уява, думав застати і в сеї страх перед нею, — тимчасом що побачив? Турецку рівнодушність в таким грізнім положеню; а коли й замітив який страх, то страх перед властями, а не перед холерою. Сама холера — то от собі недуга, на котру вистане „яптика“ з шопи, розвалена хата яко шпиталь і дурноватий Антошко яко доктор...

V.

Кажуть, що кожний інтелігентний батько два рази в житю „здає матуру“, раз учеником, а другий раз батьком сина, що кінчить середню школу. Іспит зрілости, сеї старосьвітський останок, опертий на тім пересяудї, що кожний двацятилітній молодець може і повинен з рівним замилованем учити ся і розуміти аналітику, льогаритми і красну літературу, процеси хемічні і тайни лірики, — томить аж до нервової слабости не лише кожного ученика, але не менше й батька его нетерпеливим ожиданем. А ще

наймилоствійшого монарха і его справедливий і теплий оціні над всіма народами, — стала ся для Русинів одним пристановищем і запорукою їх розвою і будучини. Але всі змаганя наші в тих напрямх і найщирша наша воля розбивають ся і йдуть на марно задля прямо лихої волї безоглядних шовіністів. Тож нині, в так поважній хвили, коли гадка цілковитого усуненя від якої-небудь акції політичної стає ся суццою конечністю і для найбільше уміркованих кругів руских — нині мусимо ще в послідне заявити, кому слідує, що відвічалність за теперішній і дальший розвій відносин межинародних в краю нашім спадає і спаде в першім ряді на тих, що не uznали наших добрих намірів і зруйнували те, до чого ми з всяким пожертвованем сил клали основи.“

НОВИНКИ.

Чернівці, дня 9-го марта 1897.

Іменованя. Секретар краєвого правительства Вісаріон Грибовский іменований старостою повітовим, а комісар повітовий Николай Маковой секретарем краєвого правительства.

Руска Рада рішила в справі вибору посла до ради державної з міста Чернівців лишити виборцям вільну руку. Кандидатами суть бурмістр Кохановский і адвокат Штравхер.

Справа розділу генеральної греко-католицької семінарії у Львові на семінарії єпархіяльній, стала поступати вже наперед о стілько, що правительство присішило план організації. Справа та була тепер предметом нарад всіх трьох єпископів наших в Перемишлі в часі посвященя преосвящ. єпископа Чеховича.

Женщини і університет. Збір професорів філософичного відділу на Ягайлоньскім університеті в Кракові ухвалив приймати женщины з гімназіяльним іспитом зрілости на звичайні слухачки. Проект признаня неіспитованим прав надзвичайних слухачок відкинено, тому що на університет могли би зголошуватись женщины без відповідного наукового підготовленя. Те саме ухвалено і на львівскім університеті. Всі прочі університети в Австрії мають також висказати в тій справі свою гадку.

коли ученик вдасть ся такий, як син о. Левіцького, Генко, хлопець пустий і лїнвий, то непевність і ожидане на довгий час перед матурою відбирають батькови сон та вічно приводять ему на думку ті великі гроші, які видав на науку сина. Ще як би о. Левіцький був багатий, то й не жалував би грошій; але він з остатного тягнув ся, свої доньки кривдив, аби лише синів вивести в люди. Генко був наймолодшим сином і о. Левіцький уже числив собі, що уступить ся ему з голови, записавши ся до духовної семінарії; а на его місце бодай одна донька, Зоня, буде ходити до учительської семінарії. Так коли надходив день матури, о. Левіцький не втерпів сидіти в Заліско, і поїхав до Львова, аби зараз в день матури знати, яка доля жде его і Генка.

Здає ся, молодий син о. Левіцького, складаючи того дня іспит зрілости, не переживав таких мук нетерпеливости, як его батько. Его ожидане було таке, як би ту йшло о смерть або жите хорої а дорогої йому особи, котра мусіла піддати ся якійсь тяжкій операції, а від выздоровленя її залежала доля родини. Хоч не бажав перешкаджати синові, але проте не втерпів і кілька разів в день приходив до гімназії розвідувати ся, як справа стоїть. Та

Ухвалою союму перенесено школи в Нових і Старих Мамаївцях і у Вашківцях в другу класу платні.

Виборча практика. При виборах президента Сполучених Держав закидала одна партія політична протипному кандидату, що він сидів уже в поліційнім арешті за волокитство. Рознесли сю вістку тисячі обіжників по цілім краю. Вина кандидата була очевидна, бо кожний міг пересвідчити ся сам в поліційних книгах, де его імя було виписане. І справді кандидат сидів в арешті, але мав тогди лише два роки, коли его згубила нянька. Поліцаї найшли були сараку та завели на стацию поліційну і там позістав він, доки не зголосили ся родичі. Таких то штучок уживає ся перед виборами.

Електричний трамвай у Львові перевіз в р. 1896 загалом 3,785.692 осіб, не вчисляючи в те осіб, що мають абонаментові або вільні карти їзди. Дохід brutto виносив 203.005 зр. 68 кр. В р. 1895 виносило число осіб тільки 3,222.941, а дохід 172.834 зр. 7 кр. Найбільше уживали трамваю в літних місяцях, в червні, липні з пересічним числом денно по 12.000 а найменше в зимових місяцях, січні, лютім по 8000 денно.

В Сан-Франціско удало ся властям зловити убийника Юрия, Едварда Бутлера, що в Австралії забив аж 14 людей. По посліднім убійстві прибрав Бутлер імя своєї жертви капітана Велера і вступив в службу мореплаву, щоби тим способом видістати ся з Австралії. Бутлер звик був приваблювати людей, що поїдали капітали до середини Австралії надїями на зиски з доброго поміщення грошей. В безвісних стінах убивав свої жертви і забирив їх маєток.

Угорські інквізитори. Тамтого тижня судили в Коломві сензацийну справу, що кинула прикре світло на відносини, які панують на угорекім пограничу. Перед судом станули гуцули Михайло Шикман, Панталеймон Вепрюк і Василь Шикман під закидом, що украли воли з пасовиска Боуль на Угорщині. В слідстві, провадженім угорекими жандармами, они признали ся були до вини. Сьвідки, що їх переслухували жандарми, потвердили також закинений їм злочин. Однакож в суді річ виїшла зовсім інакше. Обжаловані заперечили, що не почували ся до жадної вини, та що до першого зізнання змусили їх жандарми інквізиційним способом доходження, правдивими тортурами. Жандарми стискали їм ланцюжки коли не хотіли признавати ся до вини, так сильно,

не судило ся о. Левіцкому мати того дня потіху; вечером, на коридорі гімназії, дізнав ся, що Генко при іспиті „перепав“ на цілий рік. Ся вістка так прибила его, що він соромив ся перед кожним перехожим учеником, дивив ся остовпілими очима на заплаканого сина і не мав сили сказати ему хоч слово. Аж по добрій хвилі вишептав „ходи!“ і оба мовчки зійшли сходами в низ та з соромом і жалем на лиця виїшли на місто. В розпуці, мов би по невдалій операції, завів о. Левіцкий сина мовчки на станицю, до мешкав, розплатив ся з господарем, казав прикликати фіякра, забрав свої і синові річи і зараз виїхав на дворець, хотій ще до поїзду було часу дві години. Аж коли на двірці в салі усіли оба за стіл, о. Левіцкий, заломивши руки, тихо спитав сина:

— Що-ж ти мені, Генку, наробив? Чи ти серця не маєш, що тобі не жаль ні мене ні бідних сестер?

І тільки всього. Казав ему відтак подати вечеру, а сам не міг навіть допити поданої склянки пива. Генко їв зі смаком, хоч — звісно — виглядав так як виновник.

За те сцена дома, коли приїхали до Заліся, була далеко прикрійша. Дізнавши ся про пригоду Генка зараз на вступі в

що з рук витрискувала кров струями, кололи їх багнетами, шарпали за вуса і били кольбами... Головного сьвідка Марию Кузійкову привязали жандарми з дитиною на руках до крісла і до стола і тримали її в тій позиції через цілу ніч. Всі ті факти ствержено в суді як найдокладнійше, а лава присяжних увільнила Гуцулів.

Серце по правій стороні найшли лікарі у 64-літнього пекаря Фердинанда Піхіянті, у Фльоренції. Піхіянті прийшов до шпиталю, хорий на водну пухлину і при оглядинах відкрили в нім лікарі тету аномалію, про яку він не знав нічого цілий свій вік. Тому що се е великою рідкістю, постановили лікарі зняти з него фотографію за помочию рентгенівських проміннів.

Краєвий музей в Чернівцях одержав від союму 5000 зр. в двох річних ратах на фонд будови власного дому з тим услівем, що будова мусить розпочати ся найдалше в лютім 1900 року. Надто дістав на переведене вступних робіт 300 зр. від союму а від міністерства просьвіти 500 зр. так само, як тамтого року.

Чоловік мумія. З Парижа доносять: Велику увагу всіх звернув тут феномен, якого появу варто замітити, як незвичайний куріоз. Се чоловік мумія, страшний оказ химер природи. Не має він ані товщу, ані мускулів, лише жовта пергаментова шкіра обтягає дрібні кости. Важить сей чоловік 22 кілограми. Очи широко відтворені і без повік, а зуби видко по причині, що нема губ. Сей живий кістяк викликав тут загальну сензацию, не лише серед товпи, що все жадна нових вражів, але також між ученими, що намагають ся дослідити причини сеї одинокої в своїм роді атрофії мускулів.

Завзята подорожна. Сими днями померла в місцевости Анамоза в державі Айова в Америці пані Керсон з Бельфасту. Повдовівши 1864 року прибула до Америки з своєю дочкою, аби відвідати брата в Шікаго. Брат векорі потім помер і лишив їй величезний маєток. Она уживала его в той спосіб, що їздила заєдно з Америки до Європи і назад. Їздила звичайно парохом „Люканія“ і переїхала Атлантийский океан ні більше ні менше лише 250 разів. В завіщанню полишила щедрі записи капітанові і офіцірам парохода.

Два всесвітної вистави парискої в р. 1900. буде мала нагоду публіка оглядати. Ось що там буде: Палати праси з друкарскими машинями ротаційними, машинями до складання черенок, бюрами редакційними, з газетою нарочно в сій цілі редакційною на місци, телефонами,

хату, мати енергічно відкинула его від себе, коли хотів поцілувати її руку; він аж упав на поміст. „Геть мені з хати!“ кричала она захриплим голосом. „Ані на очи не показуй ся мені!“

— Дайже спокій, Мариню! — втихомирювала її бабуся і приступила до Генка, аби взяти его в оборону. — Ще готов собі хлопець що зробити з жалю! Бідний Геню!

— Не бійте ся! — говорила мати. — Він не з тих, що мають серце; не зробить собі нічого!

І дійсно, хлопець стояв вправді не з радісним лицем, лише з якимсь отупілим, все-ж таки тепер вже не знати було в его поведеню найменшого жалю і розуміня свого положеня та злиднів родини. А коли ввійли обі найстарші сестри зі слезами в очах приступили до него і подібно, як батько, сказали: „Що-ж ти Генку, нам наробив?“ — він навіть обидив ся і відкинув їх від себе словами: — „А вам що до того? Сам завинив і сам терплю.“

(Дальше буде).

телеграфами і „кінематографами“, представляючими поступ і рух днівникарської праці. Похід народів в неменьшій числі як 50.000 осіб в день роздачі нагород. Одяги народні. Вистава памяток по людях великих 19 столітя. Корабель океановий — модель природної величини з всіми подробицями. Театр акваріум — або світ підморекский. Театр панорамічний всіх частий світа. Мешканці ріжних країв і картини їх істнованя будуть доповненем сего театру. Храм золота, картина покладів золотих на світлі і спосіб добуваня сего дорогого металю. Велика панорама Альп — і дві палати ледові. Панорама армії Наполеона I., як виправляє ся в Москву і вертає звідтам назад. Панорама тайн океану. Марсерама, або панорама движима, що давати буде ілюзію подорожий по ріжних краях Європи, Азії і Африки. Панорама Мадагаскару. Освітлення підводне ріки Секвани. Зелізняця ховзаюча ся. Велик іглоб зладжений географом Реклю. Репродукция підземних копалень вугля під горами Трокадеро і два балйони на привязи, сполучені з собою дротом.

Вибух балйон, пущений перед кількома днями в Берліні військовим аеронавтичним відділом. Завдяки охоронним прирадам спасли ся три офіцери, що находили ся в лодці а балйон згорів разом з усіма прирадами.

„**Мое дороге жите**“ — таку напись мала на собі пачка, котру один віденьський банкир, померший в Рівієрі, зіставив своїм дітям в спадщині. В пачці було 3257 рецент, записаних лікарями австрійскими, німецькими, італійскими, французкими і англійскими, а межі ними е не одна знаменита личність. Всі ті лікарства, як показують реценті були замовлені і заплачені а коштували загалом спору суму 7000 зр.

На кару смерти засудив тернопільський суд Василя Господюка за те, що убив свою наречену Марию Цьвок. Убийства допустив ся Господюк з любові! Обоє пізнали ся в Тернополі в тім часі, коли Господюк служив там у війську і загадали побрати ся. По відслуженю військового обовязку хотів Господюк показати свою наречену матери і тому взяв її з собою до села, до рідної хати. Але мати Господюка не хотіла і чути про таке весіле і викричала ся на сина, що ему очи видре, що его видідичить і прожене з хати, як він звяже ся з Мариєю. Отже Господюк відпроваджував Марию назад до Тернополя, а по дорозі постановив її убити. Чому і за що? — се психологічна загадка тої звіркої натури. В лісії заткав дівчині уста і трома ударами по голові убив її. Відтак притримав її ще до землі, щоби стекла уся кров і кинув трупа до Серету.

Дрібні вісти. Др. Леслав Боронський, адвокат краєвий і редактор „Новой Реформи“ відобрав собі жите. — Перед німецьким цісарем застрілів ся в Thiergarten-і в Берліні охотник полку гвардії бар. Бортіу зі страху перед карою за війскову провину. — В Ніцеї виступила славна співачка Паті в новій опері „Dolores“ в сукни, на котрій було діамантів в вартости пів мільона зр. Вікова співачка піддержує свій вигляд купелями з шампаньского вина, встрікуваними заскірними фосфору, егером і т. п.

Телеграми „Буковини“.

З дня 9-го марця 1897 року.

Париж. Агенция Гаваса доносить з Канеї що адмірала мали зажадати від своїх правительств висилки 600 чоловіка для удержаня порядку в більших містах Крети.

Атени. Докладно не знають змісту грецької ноти. Однак запевняють, що відповідь кладе натиск на те, що Кретенці не хочуть автономії, тож она не есть розвизанем кретенського питання. Греция послухає рішеня Кретенців. Відкликане грецьких війск дало би тільки гасло для нових заворушень, супротив яких грецький нарід не міг би спочивати бездільно.

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові ул. Валова ч. 11.

Перше і одинокє руске товариство асекураційне, припоручене Вєч. Духовенству і всім вірним через Впреосв. Митр. і Преосв. Еп. Ординарияти всіх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарські знаряди, збіжжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливих вогонь за можливо найнижшою оплатою.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрааскураційними подають „Дністрові“ можливість обезпечувати і виплачувати і найвищі суми.

Поліси „Дністра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На жите можна обезпечити ся через „Дністер“ після всіх можливих комбінацій в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористивіші услівя і видає поліси і квїти в рускїм язїці.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“, стоваришенє зарєєстрованє з обмеженою порукою, приймає від своїх членів і третїх лиць вкладни до опрочентованя по 5 процент. Гваранція цїлковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тільки властителям реальностей, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїленє агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях

має на складі отєї свої виданя:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛІОТЕКА“

для молодїжи, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по 1 зр. за рочник, а всі 7 разом 6 зр.

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА,“

сумна історія, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр.

„Слова правди і науки“

з поезій Тараса Шевченка. Цїна 10 кр.

„25 повісток“

для чемних діточок.

32 сторін. Цїна 10 кр.

„ПРОСКУРКА“

Даруночок для руских діточок. Ю. Федьковича 10 кр.

На поштову пересилку треба додати по 5 кр. за річник „Бібліотеки,“ а по 2 кр. за кожду поодинокую книжочку.

Замовленя приймає й редакція „Буковини.“

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ І ШКОЛІ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-русского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просвїта“, а виконана в літографічнім закладі Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска ціна карти, наклеєної вже на позотї, вносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просвїти“ і передплатників „Зор“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просвїті“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

Для панів учителїв!

INSPECTIONSBERICHT

є на складі в друкарні

„Рускої Ради.“

Просимо о замовленя.

Урядник в Чернівцях, з платнею 1600 зр. пошукує

ГОСПОДИНІ

до веденя домашнього господарства. Услівя: щоб була Русинка в віці 25—30 літ.

Зголошувати ся треба листами (фотографія пожадана) — poste restante Чернівці під знаком П. Т. Нр. 11. до кінця марця. На непринятї оферти відповіди не буде.

3-6

ПОКЛАДКИ

від правдивих курій Брама по 15 кр., від голандских чорних з великим білим чубом по 25 кр., від курій Houdans по 25 кр., правдивих стирійских по 10 кр., сїрбних падуаньских по 30 кр., Langshaus по 30 кр., від індиків по 30 кр., сїрбних Wyandottes по 30 кр., італійських по 30, карликів по 30, Кохінхінських по 25, семигородских голошинок по 20, Dorkings по 25, Йокагама 50 кр., Едєньских гусей великанів по 1 зр. за покладок, пекінських качок по 20 кр., від великих стирійских качок по 20 кр.

Розсилаю покладки лише від расових птиць, нагороджуваних дуже часто, і даю за чистіть і правдивість раси веяку гарантію.

MAX PAULY,

Köflach (Steiermark).

LINIMENT. CAPSICI COMP.

aus Richter's Apotheke in Prag.

Beim Einlauf dieser anerkannt vorzüglichen, schmerzstillenden Einreibung, die in allen Apotheken vorrätig ist, setze man stets nach der Marke: „Anker“.

Хто хоче мати добру і дешеvu МАШИНУ до ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не покажує. Нові продаю дешевше як всюди, а употреблені, ще добре удержані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто купить у мене нову чи стару машину, за реперацию не потребує журити ся, бо я роблю тую безплатно через цілий рік.

Русини, удавайте ся до мене, бо я також Русин і обслужу Вас по брательному.

З поважанєм

В. Данилевич, машинїст у бровари Штаїнера в Чернівцях, при ул. залізничній (Bahnhofstrasse) ч. 26.

● Прекрасна повість Ольги Кобилянської „Царівна“ вийшла накладом „Буковини“ окремою книжкою, котра має 424 сторін, вісімки, і коштує лише 1 зр. 20 кр., з пересилкою рекомендованою 1 зр. 30 кр., з рекомендованою 1 зр. 40 кр. Передмову до повісти написав Осип Маковей.

„Царівна“ так своїм змістом, артистичним обробленєм, як і благородною тенденцією визначає ся дуже поміж нашими новїшими повістями.

Купити можна в редакції „Буковини“. Тут також можна дістати оповіданє О. Я. Кониського „В день сьвятої волї“ за 10 кр., з пересилкою 12 кр. і оповіданє Т. Галїна „Перші Зорі“ за 30 кр., з пересилкою 35 кр. Купуйте!

Рух поїздів залізничних

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-європейского годинника.

Приходять	Поїзди			Відходять	Поїзди		
	поспїшні	особові	мішані		поспїшні	особові	мішані
до Чернівцїв				з Чернівцїв			
з Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	1128	657	1028 550	До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	347	941	1029 538
з Букарешту, Яє, Сучави, Глибоки	329	912	1000 523	До Глибоки, Сучави, Яє, Букарешту	1203	717	1048 616
з Новоселиць, Садагури			1113 950	До Садагури, Новоселиць			430 612

Підчеркнені числа означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-європейскї час рїкнїть ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на залїзничї є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкїм 12 год. 44 мінут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.

За редакцію відповідає Осип Маковей.